

УТВЪРЖДАВАМ.....

ДИРЕКТОР: Детелина Царвулкова

ЗАПОВЕД № РД 16 – 93 / 15.09.2022 г.

ПРОГРАМА

ЗА

ГРАЖДАНСКО, ЕКОЛОГИЧНО, ЗДРАВНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

за учебната 2022/2023 година

Настоящата програма е приета на заседание на педагогически съвет с протокол № 19 / 13.09.2022 г. и е утвърдена със Заповед № РД – 16 – 93 / 15.09.2022 г. на Директора на 132.СУ „Ваня Войнова“.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1. СЪЩНОСТ.

- Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване природната среда и на екологичното равновесие.
- Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

2. ЦЕЛИ.

Учениците:

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията.
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности.
- Да изразяват гражданската си позиция.
- Да вземат решения за своето развитие.
- Да носят отговорност за решенията си.

3. РЕАЛИЗИРАНЕ.

- Чрез учебното съдържание по общообразователните учебни предмети.
- В часа на класа.
- Чрез дейността на педагогическия съветник.
- В извънкласни и извънучилищни форми на работа.
- Чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители и ученици.

4. АКЦЕНТИ.

- Здравно образование.
- Превенция на зависимостите.
- Сексуално образование и превенция на СПИН.

- Екологично образование и възпитание.
- Патриотично възпитание.
- Военно обучение.
- Превенция на населението.
- Справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти.
- Защита при бедствия и аварии.
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха.
- Безопасност на движението.

II. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА НА 132.СУ „ВАНЯ ВОЙНОВА” ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО,ЗДРАВНОТО,ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ.

Училищните политики за подкрепа на гражданското,здравното,екологичното и интеркултурното образование са насочени към изграждане и поддържане на демократична училищна организационна култура,която насърчава спазването на споделени правила,процедури,традиции и колективни ценности:

Училищните политики включват:

1.Училищни ритуали ,свързани с:

- а) откриване и закриване на учебната година.
- б) официално раздаване на свидетелства за основно образование,дипломи за средно образование.
- в) награждаване отличили се ученици и учители.
- г) честване на Национални празници.
- д) изпращане на завършилите зрелостници.

2.Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:

- а) изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти.
- б) поставяне на националния флаг на фасадата на училището.
- в) отбелязване на годишнини на значими събития от българската история.

3.Етичен кодекс на училищната общност на 132.СУ „Ваня Войнова”, Който се разработва и приема от педагогическия съвет,представители на Обществения съвет,на Училищното настоятелство и на Ученическия съвет.

4.Училищни символи: знаме и лого на 132.СУ „Ваня Войнова”.

Училищните политики за подкрепа на гражданското,здравното,екологичното и интеркултурното образование включват и подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им демократични практики като:

- Участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство, регламентирано в рамковите изисквания-Приложение №6 към чл.17, ал.2 от Наредба №13/21.09.2016г.
- Организиране на училищни кампании в подкрепа на здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и др.
- Организиране на училищни празници и събития.
- Участие в проекти.
- Участие в клубове и неформални групи по интереси.
- Реализиране на различни форми на посредничество при решаване на конфликти, превенция на агресията.
- Въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др.
- Проучване на мнения, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот.

III.ЗАДАЧИ.

- 1.Изграждане на култура на поведение в ученическата общност и готовност за участие в училищния живот.
- 2.Изграждане на здравна и екологична култура.
- 3.Свободен и самостоятелен избор на професионален път на развитие и реализация.
- 4.Изграждане на национално самочувствие и отговорност у учениците, възпитание на инициативност и подготовка за пълноценен живот.
- 5.Противодействие на агресивността и насилието.

IV. ДЕЙНОСТИ И МЕРОПРИЯТИЯ.

1. Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:
  - учебната, извънкласната и извънучилищната дейност.
2. Спазване на правилника за дейността на училището.
3. Спазване на правилника за осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и др.

V.РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГРАЖДАНСКО,ЗДРАВНО,ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ.

1. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование са насочени към надграждане и разширяване на изискванията за резултатите от

обучението, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование, за общообразователната подготовка и за профилираната подготовка.

2. Рамковите изисквания за резултатите от обучението по всеки един от елементите на интердисциплинарния комплекс са определени, както следва:

- по гражданско образование – в приложение №1.
- по здравно образование – в приложение №2.
- по екологично образование – в приложение №3.
- по интеркултурно образование – в приложение №4 от Наредба №13.

3. Рамковите изисквания за резултатите от обучението са ориентир за разработване на програмни системи, както и на учебни програми за придобиване на разширена и/или на допълнителна подготовка, както и в часа на класа, в рамките на целодневната организация или в дейностите в центровете за подкрепа за личностно развитие, съобразно проучените интереси и потребности на учениците и преценката на учителя.

4. Учителите по своя преценка използват, комбинират и адаптират рамковите изисквания за резултатите от обучението съобразно проучените интереси и потребности на учениците.

VI. КООРДИНАЦИЯ.

За координиране при прилагането на училищните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в 132.СУ „Ваня Войнова” отговарят следните работни екипи:

1. Комисия по организиране и провеждане на училищни празници и ритуали.
2. Координационен съвет за противодействие на училищния тормоз.
3. Координационен екип за личностна подкрепа.
4. Комисия по БДП.

VII. КОНТРОЛ.

1. Контролът по провеждане на възпитателната работа се осъществява от Директора на училището и заместник-директор по учебната дейност.

2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на Директора на училището и заместник-директор по учебната дейност.

3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.

VIII. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ.

Програма с теми по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование по етапи. Всички, които заместват, не по предмета, използват тема по избор от тази програма и я вписват в дневника.

Общи теми:

Подготвителна група

Раздел	ТЕМА
Гражданско образование	1. Кой се грижи за нашата сигурност? 2. Населеното място, в което живея 3. Държавни символи: столица, герб, знаме, химн. 4. Какви права имам у дома?
Здравно образование	1. Моето здраве 2. Да се грижим за себе си и другите 3. Как да се храним и живеем здравословно? 4. Хигиена на устната кухина
Екологично образование	1. Чисто училище 2. Защо засаждаме цветя?
Интеркултурно образование	1. Моето име. 2. Разбирателство между хората

Начален етап (1-4 клас)

Раздел	ТЕМА
Гражданско образование	1. Семейство и род 2. Семейните традиции 3. Моят роден край 4. България в света 5. Първа помощ при бедствия
Здравно образование	1. Болести и как да се предпазим 2. Грипни епидемии 3. Хранене и здраве 4. Здраве всеки ден
Екологично образование	1. Да опазим природата чиста 2. Защо е необходимо да използваме енергията разумно? 3. Какво знаем за животните в България?

Интеркултурно образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Зачитане на другия като уникален 2.Ние сме екип 3.Войната и мирът 4.Всички сме различни
---------------------------	--

Прогимназиален етап(5-7 клас)

Раздел	ТЕМА
Гражданско образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Свободното време и хоби 2.Опасностите,които ни дебнат днес 3.Съветвайте се с добри приятели 4.Опознайте себе си 5.Какво знаем за ЕС?
Здравно образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Храната-приятел или враг 2.Промени в моето тяло 3.Не на тютюнопушенето 4.Психично здраве
Екологично образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Общество и околна среда 2.Водата-основен фактор за живот 3.Биологично разнообразие-намаляване и изчезване на определени видове 4.Разделно събиране на отпадъци.Рециклиране
Интеркултурно образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Толерантност 2.Аз и другите 3.Общуване с връстници 4.Да приемем различия до нас,защото и ние сме различни от него

Гимназиален етап(8-12 клас)

Раздел	ТЕМА
Гражданско образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Медиите и глобалната мрежа в обществения живот 2.Не бъдете егоисти 3.Пристрастяване към хазартни игри,интернет 4.Борба против скуката,мързела и безделието 5.Гласиване на избори-отговорна гражданска позиция
Здравно образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Наркотиците-илюзия,страдание,престъпност 2.ХИВ и СПИН

	<ul style="list-style-type: none"> 3.Хранителни разстройства 4.Вредни храни
Екологично образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Човешкото всекидневие-източници на замърсяване 2.Категории защитени територии 3.Енергоспестяващи източници 4.Екологични проблеми-природни бедствия
Интеркултурно образование	<ul style="list-style-type: none"> 1.Културни идентичности 2.Проблеми с приятелите 3.Сътрудничество между различните култури 4.Кариерно развитие 5.Труд и реализация в Обединена Европа

ИЗГОТВИЛ: Комисия за разработване на Програма за гражданско, екологично, здравно и интеркултурно образование